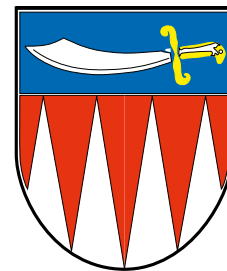

Pod hanáckým žudrem

www.prikazy.cz

Ročník XXV.

Občasník pro Příkazy a Hynkov

číslo 5.

Září - říjen 2024

Vážení spoluobčané,

před pár dní odvysílala česká televize diskuzní pořad, který se natáčel na nádvoří našeho Hanáckého muzea v přírodě. Účastnili se jej odborníci z řad zemědělců, potravinářů, krajinný ekolog, zástupce alternativní volby pro spotřebitele a dokonce i současný ministr zemědělství pan Marek Výborný. Probíranými tématy se staly stav našeho zemědělství, kolik základních plodin se České republice vyrobí a kolik dovážíme. Mluvílo se rovněž o tom, proč jsou ceny některých potravin tak vysoké. Účastníci se shodli, že je to způsobem prodeje, neboť drtivá většina produktů se prodává přes supermarkety, které si diktují obchodní podmínky. Na druhé straně zde nepadl názor, co s tím udělat. Porovnávala se současná situace na trhu potravin s tím, jak to bylo v minulosti a také zde velmi silně rezonovala myšlenka o změně klimatu. Velkou pochvalu od účastníků besedy dostalo ZD Unčovice za otevření svojí vlastní prodejny, kde prodává maso a masné výrobky z vlastních chovů a ještě další produkty od okolních farmářů, zelinářů a pekařů. Je to jistě příklad dobré praxe a cesta na změnu současné situace, byť tímto způsobem, prodejem přímo od farmářů a formou farmářských trhů se u nás v současnosti zobchodují asi jen 3% potravinářského zboží.

V debatě bylo konstatováno, že žně jsou poslední roky o 2 až 3 týdny dříve, než tomu bylo asi před 30 lety. Jde o naprosto zřetelný důkaz toho, jak se planeta otepluje a mění se podnebí. Počasí si občas také dělá, co chce. Velká vedra střídají přívalové deště, kdy během 20 minut spadne tolik vody, co jindy za měsíc, což se u nás nedávno stalo. Takové množství vody najednou dokáže nadělat pěknou paseku. U nás to naštěstí dopadlo dobře. Krom několika zatopených sklepů a vody na ulicích, kterou nestihla odvést dešťová kanalizace, se nic horšího nestalo.

Účastníci se shodli, že je potřeba na tyto celosvětové změny klimatu reagovat. Zemědělci zkoušejí pěstovat nové plodiny, zavádějí nové technologie a osevnické postupy. Když se podíváte do té naší široké Hanácké krajiny, zjistíte, že pole jsou trochu menší než v minulosti a je na nich větší rozmanitost plodin. Taková změna hospodaření je určitě prospěšná pro přírodu, vede k lepšímu zadržování vody v krajině, zabraňuje větrné a vodní erozi. Zemědělci se nyní musí řídit novými pravidly hospodaření, kdy maximální velikost pole pro osev jednou plodinou je 30

hektarů. Okolo lužních lesů, cest a na hranici obydlené části obce vysazují bio pásy, které mají stejnou dotační podporu jako pole, na nichž jsou zemědělské plodiny pro sklizeň. V krajině přibyla spousta zeleně, kterou obec za výrazné dotační podpory státu nechala vysázet v minulých letech a bude v tomto trendu pokračovat. Ještě letos, ve spolupráci se ZD Unčovice, budou podány 2 žádosti o dotaci na obnovu rozoraných polních cest, kdy dojde k jejich zatravnění a následně k výsadbě ovocných stromů. Po jedné takové cestě bude možno dojít až k biocentru za dálnicí, ta druhá spojí katastry Příkaz a Nákla. Rozdělí pole za památnou lipovou alejí zhruba na polovinu a dostanete se po ní k fotbalovému hřišti v Nákle.

Možná jste si položili otázku, proč jsem popsal půl listu papíru o změnách, kterými prochází zemědělská výroba a jak se mění klima. Vedlo mne k tomu zamyšlení nad filmovým dokumentem, který připravujeme o rekonstrukci 3. NP – nadzemního podlaží Rolnické záložny. Když v roce 1868 celkem 52 obyvatel Příkaz souhlasili se založením Rolnické záložny a podepsali její stanovy, vůbec netušili, jak se tato instituce bude vyvíjet. Vlastně jenom reagovali na měnící se společenské a hospodářské poměry a přišlo jim moudré spojit svoje síly, prostředky a znalosti ke spolupráci. Rolnická záložna se následně stala hlavní finanční oporou místních rolníků a stála při zrodu většiny hospodářských projektů, které často přesahovaly hranice obce. Zcela jistě však pozvedly ekonomickou prosperitu a úroveň obce.

Rovněž dnešní obyvatelé obce reagují na měnící se klima a ceny energií. Proto si na střeších svých domů

instalují malé FTVE - fotovoltaické elektrárny. Dnes jsou fotovoltaické panely už asi na 20 domech.

V dubnovém vydání našeho občasníku jsem Vás informoval, že obec obdržela dotaci na 2 FTVE s bateriovým uložištěm, které mají být na střeše Rolnické záložny a střeše mateřské školy. Kvůli tomu, že instalace fotovoltaických panelů na památkově chráněných budovách, což je i Rolnická záložna, je komplikovaná záležitost, jsme museli jejich realizaci odložit. Po intenzivním jednání se zástupci Národního památkového ústavu a také se zástupci Odboru památkové péče Magistrátu města Olomouce se nám podařilo najít řešení a teď čekáme na vydání písemného závazného stanoviska, které bude sloužit jako jeden z podkladů pro podání žádosti o stavební povolení na opravu střechy nad velkým a malým sálem. Krovky na obou střechách jsou poškozené, krytina je v havarijním stavu a musí se vyměnit. Projektovou dokumentaci na opravu obou střech už máme k dispozici. Vzhledem k současnému zablokování stavebních úřadů v důsledku novely stavebního zákona lze předpokládat, že tento dokument získáme až na jaře příštího roku. Instalace obou FTVE tak s největší pravděpodobností proběhne až v příštím roce. Dobrou zprávou je, že obec musí tento projekt realizovat nejpozději do března roku 2027, jinak by o dotaci přišla.

V souvislosti se změnou klimatu a zvyšujícími se nároky ze strany ubytovaných hostů rada obce rozhodla o instalaci klimatizace do všech nových i stávajících pokojů v Rolnické záložně. Drtivá většina všech rozvodů povede ve 3.NP, kde je nyní staveniště. Do 2.NP, kde jsou pokoje po rekonstrukci, bude k tomuto záměru nutné udělat jen drobné stavební úpravy. Pro umístění centrálního agregátu poslouží střecha nad schodištěm k malému sálu a do ubytovacích kapacit.

Před nedávnem obec začala zavádět takzvaný energetický management. Podle zjištěných dat z pravidelného, zatím ročního měření na jednotlivých objektech, bude obec moci přijímat různá opatření k nápravě pro hospodárnější nakládání s nakupovanými energiemi. Podle výsledků energetického managementu zastupitelé obce stanoví priority a plány investic za účelem zlepšení celkové bilance hospodaření s energiemi. První takové opatření je už naplánováno. V rámci rekonstrukce 3.NP Rolnické záložny dojde k zateplení podkrovních pokojů, což zabrání výraznému úniku tepla přes strop této budovy.

V uplynulých dvou měsících probíhaly opravy veřejných prostranství, přesněji řečeno poškozených kanálů a různých prohlubní na cestě ze žulových kostek a lámaných kamenů, která byla v obci postavena v roce 1927. Kanálové vpusti jsou ve většině případů měněny za nové, které mají koš na zachytávání nečistot. Veškeré opravy provádí parta šikovných dlaždičů z Olomouce. Při této příležitosti jsem si vzpomněl na pány dlaždiče z Rýmařova, kteří u nás působili v minulých letech a odvedli obrovský kus poctivé práce. Jen připomenou,

že opravili skoro veškerá úžlabí z lámaných kamenů, instalovali obrubníky podél cest a vydláždili většinu vjezdů. Bohužel, už buď nejsou mezi námi nebo jim pokročilý věk či zdravotní stav už nedovoluje tuto práci vykonávat.

Závěrem bych Vás chtěl pozvat na SETKÁNÍ HANÁKŮ, které se uskuteční v naší obci a obci Náklo dne 28.09.2024, na Svatého Václava. Očekává se návštěva několika tisíc lidí, což bude vyžadovat spolupráci nás všech při zajištění prostoru na parkování automobilů a rozmístění prodejních stánků, které budou lemovat cestu od Rolnické záložny až po Hanácké muzeum v přírodě. Podrobný program se dolaďuje a bude vyvěšen na obvyklých místech.

starosta

CO SE DĚLO VE ŠKOLE

Nový školní rok 2024/2025

A je to opět tady. Nový školní rok již nezadržitelně ťuká na vrata. Přípravy jsou v plném proudu a my přinášíme první informace o tom, jaký bude.

Proběhne tradičně pod taktovkou ředitelky školy Mgr. Milady Podolské a její zástupkyně Mgr. Kateřiny Hrubé.

Do lavic školy zasednou 52 žáci 1.-5. postupného ročníku. Na své žáky se již moc těší jejich třídní učitelky:

1. ročník - Mgr. Eva Zvěřová
2. ročník - Mgr. Romana Zvěřová
3. ročník - Mgr. Olga Petrovská
4. ročník - Mgr. Jana Harenčáková
5. ročník - Mgr. Milada Podolská

Stejně jako v loňském roce budou o žáky ve školní družině pečovat vychovatelky Mgr. Kateřina Hrubá a Mgr. Iva Hymrová.

Děti v mateřské škole budou opět rozděleny podle věku do dvou tříd – Želvičky a Sovičky.

O třídu Želviček se společně postarají paní učitelky Mgr. Veronika Fialová a Monika Tempírová, DiS.

Třídu Soviček povedou paní učitelky Vendula Králová a Veronika Kadaníková.

Škola nezahálela ani během prázdnin. Ve škole došlo k úpravám vstupní haly, k výměně podlahy ve školní družině a jídelně. Děti ve školce se mohou těšit na nové šatní skříňky. Velké poděkování za nové podlahy patří Oldřichu Nevařilovi a nejen za skříňky do školky Petru Spurnému.

Blíží informace k zahájení nového školního roku najdete na www.zsprikazy.org.

Přeji vám krásný zbytek léta, těším se na viděnou!

Mgr. Milada Podolská
ředitelka školy

Oprava harmonia byla zahájena

Ve středu 7. srpna 2024 byla zahájena oprava našeho HARMONIA v kapli sv. Cyrila a Metoděje v Příkazích. Restaurátorská firma ORGAN SERVICE z Olomouce, pod vedením zkušeného restaurátora varhan, harmonií a podobných nástrojů pana Ivo Roháče, se pustila do práce.

Kousek po kousku, dílek po dílku, začala rozebírat tento vzácný hudební nástroj české firmy Jan Tuček z Kutné Hory a jednotlivé díly ukládala na podlahu naší kaple.

Při této práci se potvrdila obava z prvního ohledání nástroje, že harmonium je aktivně napadeno červotočem. To dokládaly čerstvé hromádky pilin v nástroji. Proto budou všechny díly nástroje zaslány do Pardubic do kobaltové ozařovny, kde bude tento brouk zahuben.

Nejtěžší část práce však na pracovníky ještě čekala, a to dostat těžký korpus harmonia z kůru dolů na podlahu kaple. Zvažovalo se několik variant, postavení lešení či umístění kladky pod strop kaple. Nakonec jako nejschůdnější se ukázala varianta udělat z trámů, které jsou připraveny na střechu nového zázemí obecního úřadu, takovou skluzavku, po které byl tento těžký kus pomalu na laněch sesunut dolů za pomoci všech přítomných.

Plánovaná oprava harmonia bude trvat asi půl roku, jak bude potřeba, aby nově zrestaurovaný nástroj sloužil občanům a obci další desítky či stovky let.

Chtěl bych závěrem požádat o strpení s uvedením čísla bankovního účtu veřejné sbírky pro tento účel, kterou schválilo Zastupitelstvo obce v polovině června tohoto roku.

Všechny s tím související administrativní úkony nejsou ještě u konce. Děkuji.

Josef Škrabal

Srpnové okénko mysliveckého spolku

Horké léto se přehouplo do druhé poloviny. Název srpen je odvozen od slova srp, kterým kdysi lidé kosili obilné lány. V tomto měsíci probíhají, z pohledu zvěře, velké změny v krajině. Během pár dnů jsou pole sklizena a podmnítuta. Zvěři se změnila potravní nabídka a místa, kde kdysi měla klid a krytinu, jsou nyní holá a zvěř jim nedůvěřuje.

Pro snížení počtu černé zvěře nám naopak pokosení obilovin pomáhá. Divočáci rádi vycházejí večer, hledají potravní zbytky. Na volné ploše divočáky bezpečně můžeme lovit celou noc.

V měsíci srpnu daňčí zvěř ukončuje růst paroží a začíná vytloukání, kdy zvěř odíráním o vegetaci odstraňuje vrchní odumřelou osrstěnou kůži, které říkáme lýčí. Barvu paroží právě dávají zelené šťávy vegetace, které časem

Stojící zleva: ředitel závodu Vladimír Bluma, předseda MS Zdeněk Čapka, vítězové závodu: 2. místo Pavel Maška, 1. místo Lubomír Kostka, 3. místo Milan Výchlidal, hlavní rozhodčí Václav Klimeš

hnědnou. Naopak špičky paroží bývají světlé, jsou totiž při procházení houštinami nejvíce namáhány otíráním.

Srňčí zvěř v polovině srpna uzavírá svůj měsíc neklidu, kdy probíhala říje. Srnci během říje ztratí podstatnou část své hmotnosti a před nástupem zimy potřebují nabrat tukové zásoby. Je běžné, že od poloviny srpna do poloviny září srnce vůbec v revíru nepotkáme. Odpočívají v houštinách.

Všimli jste si, že už v půlce srpna odlétá čáp bílý? Jejich hnízda, která známe z vysokých komínů, zůstanou prázdná. Čáp musí urazit velkou vzdálenost, až do Severní Afriky, kde má své zimoviště.

Tradičně jsme uspořádali sportovní střelby na asfaltové holuby v části zvané Ohrady na střelnici „Safari“. Tyto akce nám přispívají nemalou částkou, kterou využíváme k především k zakoupení krmiva pro zvěř na zimní období a opravu mysliveckého domu. Takže bych Vám všem chtěl poděkovat jménem všech myslivců za Vaši přízeň a účast na našich akcích. Děkujeme i firmě „Olstroj“ Olomouc vedenou panem Čapkou za sponzoring červenových střelb. Co nás trochu mrzí, je klesající přízeň střelců, ale věříme v lepší zítřky. Menší počet střelců (hlavně elitních) má i své pozitivum, že i naši členové dosáhnou na věčné ceny za umístění do desátého místa.

Pro letošní rok byl nejlepším střelcem v květnových střelbách pan Jiří Javor a červenových náš myslivecký hospodář pan Ivo Lakomý.

Dále, než zahájíme loveckou sezónu, navštíví nás v říjnu Sokolníci a opět budete moci zhlédnout tyto dravce i při lovu. O akci budete informováni obecním rozhlasem.

Je ještě potřeba zmínit, že náš myslivecký spolek se postupně (sice pomalu) omlazuje. Na květnové členské schůzi byl do našich řad přijat (na roční zkušební dobu) myslivec Ivo Lakomý mladší a rozšířil naše řady na 25 členů mysliveckého spolku Příkazy.

Proč se recyklují žárovky a jiná elektrozařízení

Většina z nás už dnes ví, že vysloužilé světelné zdroje, tedy různé typy žárovek, je potřeba odevzdat k recyklaci. Ne všichni ale víme, proč a jaký je jejich další osud.

Recyklace nefunkčních světelných zdrojů je důležitá ze dvou důvodů. Tím prvním je možnost získat z nich znovu využitelné suroviny, stejně jako z jiného elektroodpadu. Nejčastěji jde o kovy, plasty a sklo. Ze světelných zdrojů lze znovu využít kolem 90 % materiálu.

Dalším důvodem je ochrana životního prostředí před potenciálně nebezpečnými látkami, které může elektroodpad obsahovat. V případě zářivek to je malé množství toxické rtuti, která ve vyšších množstvích může být nebezpečná jak pro životní prostředí, tak i pro naše zdraví. Rtuť je bezpečně uzavřena uvnitř zářivky, při rozbití se ale uvolní do okolí. Proto je třeba odevzdávat

Tvář je zrcadlo nálad

mít dobrou náladu
rušící všechnu nudu
přebíjet ji smíchem
s klaunským nosem
trvalé chichotání
mraky z tváří zahání
zlost a rozladění
krve rozproudění
velmi rudé tváře
nepůsobí moudře
moc přimhouřené oči
podezřívavost značí
oči velmi překvapené
bývají moc vykulené
mírou překvapení
je oči rozšíření
velká spokojenost
rozpouští strnulost
v příjemné tváři
se zrcadlení daří

Marcela Prázdna

nerozbité vysloužilé světelné zdroje na místa zpětného odběru.

Zpětný odběr a recyklaci elektrozařízení u nás v obci Náklo zajišťuje nezisková organizace EKOLAMP. Nejen světelné zdroje, ale i další elektroodpad, mohou obyvatelé zdarma odevzdávat ve sběrném dvoře Náklo nebo v elektro obchodě při nákupu nových.

Z recyklovaných plastů mohou vzniknout zatravnovací dlaždice či ploty

Ze sběrných míst EKOLAMP sváží světelné zdroje a další vysloužilá elektrozařízení k ekologické recyklaci, díky které jsou z nich pro opětovné použití získávány druhotné suroviny, zejména kovy, plasty a sklo. Hliník, mosaz a další kovy se mohou znovu použít v kovovýrobě, z recyklovaných plastů jsou vyráběny např. zatravnovací dlaždice či plotové dílce a sklo se používá jako technický materiál.

Domácnosti a firmy v loňském roce odevzdaly prostřednictvím EKOLAMPu k recyklaci 602 tun světelných zdrojů. To představuje zhruba 4,7 milionu různých typů zářivek, výbojek a žárovek.

Kromě světelných zdrojů firma loni sebrala také 4350 tun malých a velkých elektrozařízení. Celkem tedy loni EKOLAMP předal k recyklaci 4952 tun elektroodpadu. To odpovídá váze zhruba 825 slonů afrických.

Bohužel stále mnoho českých domácností nerecykluje a menší elektrozařízení včetně žárovek hází do komunálního odpadu. Do půdy se tak mohou dostat nebezpečné látky, se kterými si příroda jen tak neporadí. Právě vy můžete pomoci tuto situaci změnit.

Více o problematice nakládání s nefunkčními elektrozařízeními zjistíte na www.ekolamp.cz.

ROZPIS FOTBALOVÝCH UTKÁNÍ TJ SOKOL PŘÍKAZY, z.s. PODZIM 2024

Muži – „A“ I.B tř. - 7. liga

So	3.8.	17:00	Příkazy - OL-Chomoutov
So	10.8.	14:00	Příkazy - Lužice
So	17.8.	16:30	Pňovice - Příkazy
Stř	21.8.		
Ne	1.9.	16:00	Mostkovice - Příkazy
Út	3.9.		
Ne	8.9.	16:00	Doloplazy - Příkazy
Stř	11.9.		
So	14.9.	13:30	Příkazy - Velký Týnec
So	21.9.		
Ne	22.9.	15:30	Protivanov - Příkazy
So	28.9.	13:00	Příkazy - Vícov
So	5.10.		
Ne	6.10.	12:30	Haňovice - Příkazy
So	12.10.	12:30	Příkazy - Slatinice
So	19.10.	14:30	Olšany u Pv. - Příkazy
So	26.10.	12:00	Příkazy - Černovír
Ne	3.11.	14:00	Lutín - Příkazy
So	9.11.		

Muži – „B“ - III. tř. 9. liga

So	3.8.	17:00	Mladějovice - Příkazy
So	10.8.	16:30	Příkazy - Mladeč
So	17.8.	16:30	Těšetice - Příkazy
Stř	21.8.	18:00	Příkazy - Sigma Hodolany „B“
Ne	1.9.	16:00	N. Hradečná/Troub. „B“ - Příkazy
Út	3.9.		
Ne	8.9.	15:00	SK Šumvald - Příkazy
Stř	11.9.		
So	14.9.	16:00	Příkazy - Nedvězí
So	21.9.	14:30	Hr. Petrovice - Příkazy
Ne	22.9.		
So	28.9.	15:30	Příkazy - Huzová
So	5.10.		
Ne	6.10.	13:00	Králová - Příkazy
So	12.10.	15:00	Příkazy - FK Štarnov
So	19.10.	14:30	FK Slavonín „B“ - Příkazy
So	26.10.		VOLNO
Ne	3.11.	14:00	Hnojice - Příkazy
So	9.11.	14:00	Příkazy - FK Nemilany

TURNAJ BENJAMÍNKŮ

So	7.9.	10:00	Turnaj benjamínků BST 14
Ne	29.9.	9:00	Turnaj benjamínků BST 15
Ne	29.9.	12:00	Turnaj benjamínků BST 16

Mladší žáci – sk. „B“

So	3.8.		
So	10.8.		
So	17.8.		
Stř	21.8.		
Ne	1.9.	10:00	Bohuňovice - Příkazy
Út	3.9.	17:00	Příkazy - Náměšť/Kostelec
Ne	8.9.	11:30	Štěpánov - Příkazy
Stř	11.9.	17:00	Drahanovice - Příkazy
So	14.9.	11:30	Příkazy - FC Dolany
So	21.9.	13:15	Luká - Příkazy
Ne	22.9.		
So	28.9.	11:00	Příkazy - Olešnice u Bouzova
So	5.10.	9:30	Horka nad Moravou - Příkazy
Ne	6.10.		
So	12.10.	10:30	Příkazy - SK Bělkovice-Lašťany
So	19.10.		
So	26.10.	9:30	Kožušany - Příkazy
Ne	3.11.		
So	9.11.		

Foto k článku na str. 6 - Prázdniny v seniorklubu

Prázdniny v seniorklubu

Jako v minulých letech si členové klubu seniorů užívali prázdnin a věnovali se především svým rodinám a práci na zahrádkách. Na konci měsíce června jsme se před letními prázdninami ještě sešli v zahradní restauraci Na rybníčku, kde nám připravili malé pohoštění, uzené cigáro a samozřejmě dobré pivo, víno a kávu. Každoroční velká letní akce proběhla ve středu 14. srpna na dvoře pana Jirky Kašlíka. Tento den bylo neuvěřitelné vedro, začali jsme proto o hodinu později, než jsme plánovali, ale i tak se nás sešlo víc než třicet. Jirka pro nás nachystal uzené klobásky, studené pivo, víno i nealko. Většina účastnic donesla i něco slaneho nebo sladkého k zakousnutí. Vedro zapříčinilo i to, že se konzumovalo minimum alkoholu a především chyběl tanec při videoprojekci české popové hudby z šedesátých a sedmdesátých let minulého století. Videotéka Jirky Kašlíka je opravdu obrovská a mnozí z nás si při ní pobrukovali starší hity, na kterých jsme vyrůstali. Snad se počasí o příštích prázdninách trochu umoudří a my se budeme těšit na další srpnové setkání. V průběhu odpoledne nás vedoucí klubu paní Mirka Nováková seznámila s některými akcemi v okolních obcích a hlavně sdělila termín našich podzimních schůzek v klubovně místního hotelu. Začínáme tedy ve středu 25. září. Za celý seniorklub přeji všem našim spoluobčanům příjemné prožití konce tohoto velmi teplého léta.

Jaromír Tomanec

ZPRÁVY Z RADY

Vážení čtenáři, ve sloupku VÍTE, ŽE Vás chceme informovat o zajímavých věcech projednávaných Radou obce, která se pravidelně schází každých čtrnáct dní. Vybrali jsme pro Vás ty nejzajímavější:

Rada obce schválila:

- cenovou nabídku za cenu 115.555,- Kč vč. DPH od pana Michala Maška, na provedení zdravotního řezu 13 ks lip, 2 ks jírovce a provedení bezpečnostní vazby 9 stromů ve sportovním areálu v Příkazích
- zprávu o hospodaření Základní školy a Mateřské školy Příkazy, p. o. za rok 2023
- úplatu za rozvoz obědů - 15,- Kč za dovoz obědu/den, nad 75 let věku dovoz obědů zdarma, dovoz obědů na výdejní místo u bývalého sklenářství a na zastávce autobusu na Zábrani také zdarma
- znalecký posudek od Ing. Tomáše Černého, Postřelmov pro správní řízení o trvalém odnětí plnění funkcí lesa pozemku p. č. 171/5 v k. ú. Příkazy, „Rozšíření plochy sportovního areálu v obci Příkazy“
- cenovou nabídku od Ing. arch. Ivety Trtílkové, Olomouc na vypracování projektové dokumentace „Rekonstrukce objektu Záloženského a společenského domu v Příkazích –

obnova vstupních dveří, vrat a stříšek na hlavním průčelí“ za cenu 19.720,- Kč bez DPH

- Cenovou nabídku na oplocení hřiště u Cholinky za cenu 94.071,45 Kč včetně DPH, od společnosti GARDENMAT – Pavel Maiáš, Luběnice 77
- zajištění dodávky energií pro rok 2025 a 2026 dle návrhu společnosti ENTERPLEX a vypsaní elektronické aukce
- cenovou nabídku od IKKO Hradec Králové, s.r.o., Hradec Králové na zpracování projektové dokumentace skutečného provedení stavby a zajištění potřebných podkladů ke kolaudaci akce „Hynkov – doplnění kanalizace, předčisticí zařízení a biologické dočišťovací nádrže“ za cenu celkem 197.800,- Kč bez DPH
- žádost SDH Příkazy o financování opravy hasičské mašiny. Odhadované náklady na opravu jsou 70.000,- Kč. Rozsah opravy a částka za opravu bude upřesněna v průběhu opravy
- cenovou nabídku na nákup vybavení pro potřeby zásahové jednotky SDH Příkazy (hadice, obuv s membránou, zásahový komplet, přilby, výstražné vesty) za cenu ve výši 91.227,- Kč
- cenovou nabídku Machovský s.r.o., Velký Týnec na provádění hlavních ročních kontrol herních prvků za cenu ve výši 8.167,50 Kč včetně DPH
- upravenou cenovou nabídku na provedení opravy harmonia zn. Jan Tuček-Kutná Hora, které se nachází v kapli sv. Cyrila a Metoděje od pana Ivo Roháče ze společnosti Organ service, Olomouc za cenu 480.957,- Kč vč. DPH
- cenovou nabídku od společnosti FAKSA-STRAKA s. r. o., Příkazy na klimatizaci pokojů 2 a 3 NP Rolnické záložny za částku 594.870,- Kč bez DPH a klimatizaci servrovy ve 3 NP za 58.514,- Kč bez DPH

Rada obce vzala na vědomí:

- Ministerstvo průmyslu a obchodu zaslalo Rozhodnutí o poskytnutí dotace na zavedení systému hospodaření s energií v podobě energetického managementu. Dotace je určena na zavedení systému hospodaření s energií a opatření nezbytných pro snižování energetické náročnosti. Výše přiznané dotace činí 266.000,- Kč. Počet objektů zahrnutých do projektu je 12
- Magistrát města Olomouce, odbor stavební zaslal Oznámení zahájení správního řízení o vydání povolení úpravy připojení účelové komunikace na pozemcích p.č. 1171/6 a 1171/5 v k. ú. Příkazy na silnici II/625 v obci Příkazy. Jedná se o úpravu nájezdu k budoucí Základnové stanici pro mobilního operátora ...CETIN
- Obec obdržela kolaudační souhlas Magistrátu města Olomouce, odbor ŽP „Hynkov – doplnění kanalizace, předčisticí zařízení a biologické dočišťovací nádrže“
- sdělení Magistrátu města Olomouc o povolení vypouštění odpadních vod do vod povrchových do 1.1.2028 pro Biologické dočišťovací nádrže Hynkov.

Zprávy ze Zastupitelstva obce, z 13. zasedání Zastupitelstva obce Příkazy konaného dne 18.6.2024

● Zastupitelstvo obce schválilo Závěrečný účet obce Příkazy za rok 2023 včetně zprávy Krajského úřadu Olomouckého kraje o přezkoumání hospodaření za rok 2023 s vyjádřením: - souhlas s celoročním hospodařením, a to bez výhrad

● Zastupitelstvo obce schválilo účetní závěrku obce Příkazy za rok 2023 v jejím plném rozsahu. Bylo zjištěno, že schvalovaná účetní závěrka poskytuje v rozsahu skutečností posuzovaných podle zákona 563/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situaci účetní jednotky Zastupitelstvo obce schvaluje výsledek hospodaření ve výši 4.310.330,47 Kč

● Zastupitelstvo obce Příkazy schválilo dodatek č. 1 ke Smlouvě o dílo mezi Obcí Příkazy a HRUBÉ STAVBY s.r.o., se sídlem Želechovice a pověřuje starostu podpisem dodatku smlouvy

● Zastupitelstvo obce Příkazy schválilo vypsání výběrového řízení na zhotovitele FTVE na střeše MŠ, FTVE na střeše Rolnické záložny a opravu střechy nad velkým a malým sálem Rolnické záložny. Součástí zadávací dokumentace bude právo investora zrušit výběrové řízení bez udání důvodu

● Zastupitelstvo obce Příkazy schválilo zajištění dodavatelského úvěru od zhotovitele veřejné zakázky na realizaci FTVE na střeše MŠ, FTVE na střeše Rolnické záložny a opravu střechy nad velkým a malým sálem Rolnické záložny

● Zastupitelstvo obce Příkazy schválilo vyhlášení veřejné sbírky za účelem provedení opravy harmonia v kapli sv. Cyrila a Metoděje a cenovou nabídku na opravu harmonia ve výši 448.910,- Kč včetně DPH. Dále schvaluje zřízení bankovního účtu pro tento účel.

Josef Škrabal

Hynkov očima rodáků a pamětníků

Jak jsme již psali v minulém občasníku „Pod Hanáckým Žudrem“, položili jsme několik otázek rodákům či pamětníkům z Hynkova, aby nám prozradili několik svých vzpomínek z minulosti obce a co by si přáli zlepšit v budoucnosti v souvislosti se životem v obci. Jako další uvádíme pamětnici paní Ludmilu Vočkovou, ročník 1943, která se sice na Hynkově nenarodila, ale poměrně dlouhou dobu zde žije se svým manželem Miloslavem Vočkou a prozradila nám následující:

Paní Vočková, co pro Vás znamená nebo co Vás první napadne, když se řekne Hynkov?

Upřímně řečeno, co mě napadlo první „smích“ hodně dávná situace, kdy jsme se školou navštívili poprvé jinou

vesnici než Střeň, kde jsem se narodila. Nevím proč, ale tohle mě opravdu první napadlo a hned vzápětí, když mně bylo 15 let, jak jsme chodily „potajmu“, s Jiřinou Sedláčkovou a Jarmilou Bartoňkovou, na pověstné odpolední hynkovské čaje k „Jeleňovi“, kde se hodně tancovalo a zpívalo. Tento plácek byl přístupný od roku 1947 a je to také ještě patrné na místě samém, kde tento údaj vyčtete. Místo se nacházelo po pravé straně současné cesty z Hynkova (mlýn) k místnímu jezu. Odpolední čaje byly vždy od tří hodin do sedmi, hrávaly zde skupiny jako „Melodie z Příkaz“ a později se zde konaly také karnevaly. Pan Vočka dodává technickou poznámku, že „elektrika“ se táhla kabelem až od Štanclů, mezi mostem a hájenkou. Dnes zde bydlí Michal Štancl. Paní Ludmila také ještě vzpomíná, že jistý Zdeněk Přidal, který vybíral vstupné, tehdy to bylo celých 5 Kčs, byl důsledný a „my (dívky) jsme se vždy dušovaly, že nebudeme tancovat, ale jen poslouchat“, ať nás pustí jen tak, to nám bylo 15 let „smích“. Také se zde pekly makrely a patrně od této doby jsou hynkovské makrely vyhlášené široko daleko.

Otázka č.2 Jaká byla Vaše dívčí léta na Hynkově?

Jelikož jsem se narodila ve Střeni, tak jsem chodila do tamní Národní školy. Ze školy si pomatují, že jsme s „Hynkovákama“ udržovali družbu. Když nás oni pozvali na Hynkov, tak sraz byl vždy u bývalé hájenky a čas jsme trávili u hynkovského splavu a na Střeni naopak na místním hřišti. Naopak manžel paní Ludmily, který je místním rodákem vzpomíná, že často chodil na ryby a to mu vydrželo celých 52 let a jedním dechem dále vzpomíná, jak jsme dostali rákoskami, od řídicího Merty, když jsme byli vysláni pro ukazovátka a po cestě jsme trošku pozlobili kačeny Mirka Vočků, což se ihned doneslo řídicímu a ten nás ohnul přes lavici a rákosky jen praskaly. Od té doby jsme byly jako oukropci. Nicméně ještě vzpomínám na místní hony bažantů, na kterých jsme samozřejmě nemohli chybět „smích“ a nějaký ten bažant neskončil na místě určení, ale na pekáči doma. Hynkováci byly vždy pytláci“ 😊

Otázka č.3 Vaše vzpomínky na školní léta?

Asi bych začala netradičně, ale hanáčtinou. Mrzí mě, že hanáčtina pomalu mizí z hynkovských příbytků, kde jsme všichni mluvili hanáčtinou. Myslím si, že příčina je v tom, že děti začaly chodit do školky a školy, kde úředním jazykem byla spisovná čeština a pomalu tak hynkovská hanáčtina mizí. Co se týče školních let, tak „holport“ mezi Střeni a Hynkovem, mají na svědomí učitelé Vaca a Merta. Tito dva učitelé byly velmi oblíbení, ale velmi přísní. Nicméně vzpomínám, sděluje pan Vočka, že Bohuš Dostálů napsal za okno „pro řídicího nejsou doma“. Vzpomínám, že na Hynkově byla jednotřídka, kde bylo pět ročníků a když jsem šel do posledního pátého ročníku, tak těch čtvrtáků bylo kolem 9. Nicméně kvůli velkému počtu žáků, náš pátý ročník musel jít do Příkaz a hned za

rok na to do Nákla. Tehdy se vycházelo v osmé třídě, ale paní Vočková vzpomíná, že ona jako první generace již ZŠ opouštěla v deváté třídě. A pokud se týče děvčat, tak těch bylo o něco více než kluků, takže byl velký prostor pro zlobení 😊.

Otázka č. 4 Jak probíhala Vaše výchova dětí ke vztahu k Hynkovu

Tak to už jsem byla samozřejmě vdaná, v letech 1965-1972 jsme spravovali obydlí na Hynkově a v tomto období jsme bydleli přechodně na Střeni. Děvčata nám chodila na Hynkově do hasičů, tancovala a poté také účinkovala se svými vystoupeními na MDŽ. Holky chodily do školy na Hynkově, pouze do třetí třídy, potom jednotřídku „soudruzi“ zavřeli a holky přešly do Příkaz. Pan Vočka dodává, že k uzavření jednotřídky došlo kvůli tomu, že oblíbený řídící Merta se nepohodl s nějakým „velkým“ představitelem na okrese“ tehdy vládnoucí strany, a to kvůli plýtvání jídlem a ihned došlo k uzavření školy. Taková byla tehdy doba. Paní Vočková říká, že doba byla příjemnější, všechny děti byly venku, neexistovaly žádné mobily, děti mohly jezdit na kolech, aniž by je něco porazilo. Samozřejmě existovala jiná nebezpečí např. velká voda.

Otázka č.5 Byla jste aktivní ve společenském či sportovním životě na Hynkově?

No, jak jsem se přistěhovala na Hynkov, manžel byl hokejista a aktivity směřovaly tímto směrem. Sloužila jsme v kantýně společně s Dostálovými, Zbořilovými, Vočkovými a také při různých akcích např. maškarních plesech. Manžel byl v tu dobu předsedou Sokola, což mu vydrželo cca 15 let a po něm to převzal Stanislav Hejtman. Jen pro informaci, před ním tuhle funkci dělal Alois Běhal. Skutečnost, že předsednictví odnesou pracovně vždy ti nejbližší, je však dodnes 😊. Vzpomínám strašně ráda na zájezdy autobusem do sklípků, akce svazu žen, vaření, šití. Většina těchto aktivit, se konala v uzavřené jednotřídce na Hynkově. Sokolové pořádali silvestr na kulturáku. Kurz vyšívání a šití byl jednou týdně stejně jako kurz: studená kuchyně. Další významnou tradiční akcí na Hynkově byly „Ostatky“. Co je jisté, tak vlastně my (Anička Malá, Lída Dostálová, Ladanka a já) jsme stvořily cikánky a vymyslely tuto postavu. Anička Malá, která z nás uměla nejlépe šít, vytvořila kostýmy, mimo vest, které jsme převzaly z divadla, když je vyřazovali. Pod sukněmi jsme měli vycpané bažanty. Materiál na šití, jsem sehnala vždy při cestě domů z práce na Dolním náměstí v Olomouci v obchůdku s kazovým zbožím. Také jsme vymyslely darovací „lístečky“, na kterých bylo třeba napsáno „otěhotniš“ nebo jiné ptákoviny. Bohužel spousta krásných těchto věcí zmizela se šaten s povodní v roce 1997. A ještě jedna věc, cikánky během ostatků v tu dobu vydělaly pro Sokol až 6 tisíc korun! Na harmoniku hrál nějaký Zahradníček z Olomouce a trumpetista byl věčně

na prach 😊. Za cikánku jsem chodila do svých 57 let. No a jelikož jsem si vzala hokejistu, hodně aktivit bylo spjato s touto činností. S hokejisty jsme jezdily plným autobusem na zájezdy a také krásně fandily. V termosce jsme měla vždy více rumu než čaje 😊. Také si vzpomínám na zápas v Hnojicích, kdy za půl hodiny napadlo tolik sněhu, že musel být zápas přerušen a posléze zrušen. Na zápasy nás tehdy vozil pan Šindelář a posléze pan Vlach. Pan Vočka vzpomíná na poslední zápas na rybníku, který byl proti Hnojicím, ale přišla obleva a po první třetině se díky oblevě propadl led; a to byl poslední zápas na rybníku. Potom se hrálo od roku 1972 již jen na domácím kluzišti za mlýnem, které již mělo vysoké mantinely. Pomatujeme si, že jsme také pořádali miniturnaje pro mládež a potom vždy hráli staří páni, a to i pan řídící který měl v tu dobu 70 let. Co se týče hokeje, pan Vočka vzpomíná, že Hynkov, za jeho předsednictví, měl dvě hokejová družstva. Áčko hrálo okresní přebor a rezervní tým béčka tzv. „gulášparty“ 😊. Vstupné se tenkrát nevybíralo, bylo dobrovolné, ale kdo měl, ten dal. Největší derby bylo vždy z Mezicemi. Co se týče týmu, tak z Hynkova v tu dobu hráli, co si vzpomínám, Alois Běhal, Franta Hanák, Břet'a Vočka, brankář Franta Vočka přezdívaný Musaj a celý jeden útok byl z Chomoutova.

Otázka č.6 Nejvýraznější vzpomínka v souvislosti s Hynkovem?

Tak pokud se mě zeptáte na tuhle otázku, okamžitě Vám odpovím dvě věci. První jsou Ostatky, které jsem vzpomněla v předchozím vyprávění a tou druhou je „Vaškova hospoda“. Tam se mě moc líbilo a mrzí mě, že už není, jelikož pohoštění mělo úroveň a děti si měly kde hrát 😊. Na tuhle osvěžovnu mám moc hezké vzpomínky. Pan Vočka také vzpomněl pochovávaní basy a následující den dětský maškarní ples, který měl fakt velmi vysokou úroveň. Tahle tradice se uchovala do dnešních dnů.

Otázka č.7 Proč jste zůstala na Hynkově?

Proč, na to je jednoduchá odpověď, líbí se mi zde, manželovi a dětem také, tak proč bychom odcházeli. Na Sřeni jsme měli barák, ale zde je to prostě Hynkov. Zkouškou byla povodeň 1997, kdy jsme museli dům kompletně rekonstruovat, a to jsme dokázali.

Otázka č.8 Co byste změnila, kdybyste měla možnost na Hynkově?

Co bych si přála... no asi, aby se opravily cesty a netrvalo to dlouho, jak kanalizace. Myslím si, že Hynkov je trochu opomíjený, ale i tak se nám zde žije dobře. Co bych si ale přála, aby nevymizela „hanáčtina“. Většina dětí z Hynkova rozumí, ale již neumí mluvit hanácky. Takže pokud bych si opravdu něco přála, tak aby tento jazyk nezanikl. Je jasné, že existuje několik dialektů, ale důležité je, aby fakt nezanikla. A co možná bych si ještě přála, aby lidé měli k sobě blíže.

Otázka č.9 Co byste chtěl/a vzkázat mladým lidem?

Přiznám se, že současné době úplně nerozumím, je moc uspěchaná a hektická. Lidé k sobě mají jaksi dále. Takže co bychom Vám s manželem vzkázali... mějte se rádi, užívejte života a nezávidíte jiným.

*Rozhovor provedli a pro historii zaznamenali
Martin Pejzl, Petra Štanclová a Filip Vočka*

Obec Příkazy nabízí od 1.1.2025 k pronájmu byt 3+1 v bývalé škole na Hynkově. Celková plocha bytu je 88 m², cena za pronájem je 100 Kč/m² + zálohy na energie.

Pěvecký sbor

Červnový koncert v Příkazích jsme hodnotili na setkání u Jirky Kašíka a následovaly zasloužené prázdniny.

Již v srpnu jsme začali opět se zkouškami na další vystoupení. To nejbližší bude již začátkem září na krajském kole klání BABIČKA ROKU v Olomouci. S dalšími písněmi vystoupíme v předvánočním období v kapličce v Příkazích i jinde.

Vás, kteří si rádi hezky zazpíváte se sborovým pěveckým kolektivem, přivítáme mezi sebou na zkouškách ve škole vždy v úterý v podvečer. Budeme se na vás těšit.

*Za Smíšený pěvecký sbor Příkazy
Božena Mikolajczyková*

PLÁN AKCÍ NA ZÁŘÍ A ŘÍJEN

ZÁŘÍ

- 7. 9. (čt) Krojová poradna v Hanáckém muzeu v přírodě
- 14. 9. (so) Sokolské vinobraní - Sokol Příkazy
- 28. 9. (so) XV. Setkání Hanáků

ŘÍJEN

- 4. – 6. 10. (pá-ne) 46. setkání sokolníků
- 12. 10. (so) Oktoberfest

Borelióza, žňové a jiné vzpomínky

Na ukázkou průběhu žní našich předků v příkazském skanzenu jsem se těšil. Také proto, že tam kulturní program zajišťovala folklórní hanácká skupina z Kralic, kterou vede sousedka z mé rodné obce, s jejímiž staršími bratry jsem se kamarádil. Ale den před tím se u mne objevily příznaky typické pro boreliózu - kašel, kýčání, rýma, teplota. Tomu čtrnáct dnů před tím předcházelo přísátí klíštěte nad levým loktem, kde si člověk nevidí. Žena mne upozornila, že tam mám velkou červenou skvrnu, přísáté klíště tam však prý nevidí. Ale já o něm věděl, když jsem je zaschlé při sprchování objevil. Neřešil jsem to. Vždyť jsem si jako prevenci vzal v doporučené dávce Ivermectin, který se u zvířat a lidí (pro lidi není v Česku registrován) používá k léčbě kožního svrabu. Já přitom vyzoroval, že takto ošetření psi ale hlavně kočky se zbaví cca na měsíc blech. Červená skvrna podle ženy neslábla, natož aby se ztratila. Ale já nálezem zaschlého klíštěte věřil, že mne nemohlo infikovat. Ale nedošlo mi, že před tím než se napilo mé krve, mi tam se slinami pustilo ty borélie. A na ty zřejmě Ivermectin nestačí, nezlikviduje je. Vzpomněl jsem si, jak v období Covidové pandemie košičtí, bratislavští a brněnští lékaři tvrdili, že Ivermectin má i antivirové vlastnosti, že zkrátka ničí i viry. To já nemůžu potvrdit, potvrdit však mohu pokusem na sobě, že Ivermectin na boreliózu nezabírá. Musí se použít antibiotika. Při jejich užití by se neměl pít alkohol, který pro nás starší je také lék. Proto se jejich použití vyhýbám. Když však jsem si domyslel následky neléčené boreliózy, nic jiného mi nezbylo, musel jsem se po dobu léčby alkoholu zříct. Ale vydržel jsem to. Zato jsem dospěl ke zjištění, že v našich Sečích jsou infikovaná klíšťata, že Ivermectin nepůsobí jako repelent (neodpuzuje klíšťata) ani antibakteriálně (neničí bakterie). Proto před procházkou v Sečích se stříkněte repelentem nebo se po návratu pořádně prohlédněte. Přitom já to klíště nechytil při práci (sečení) v lese, kam chodím vždy v dlouhých kalhotách a mikině s dlouhým rukávem ale při běhu se psem v krátkém rukávu, kolem vzrostlých olší.

Když se mi k večeru ulevilo, antibiotika zřejmě zabrala, zašel jsem se podívat na probíhající fotbalový turnaj starých pánů na hřiště. S odporem jsem popíjel

nealkoholické pivo a sledoval, jak naši místní se projeví i letos jako džentlmeni, když nechali všechny hosty vyhrát a spokojili se s posledním místem. Oceňuji to; i prohrávat se musí umět. Mezitím mi průvodkyně v místním skanzenu paní Zdena a strojník historické mlátičky Ivo Čepěl prozradili, že na akci ve skanzenu bylo přes dvě stě platících diváků a jak se o problematiku zajímali. Potěšilo mne, že se najdou lidé, kteří se o historii našeho venkova zajímají. Rozhodl jsem se proto, že se i já se vzpomínkami na žně s vámi podělím.

V době mého dětství, po válce, nebyla zemědělská družstva, hospodařilo se soukromně. Na polích pracovaly koňské a kravské potahy. Jen na arcibiskupském statku měli traktor zn. Hanomag. Obilí se seklo tzv. lopaťákem taženým koňmi, ten za sebou zanechával pokládky posečeného obilí, které se musely svázat a uložit do mandelů. Teprve později se objevily samovazy, kde pokládky byly už svázané. První kombajny se objevily až v sedmdesátých letech. Moji rodiče byli tzv. kovozezemědělci. O hospodářství se starala maminka, otec pracoval jako kovář v prostějovské Wikovce (později Agrostroj). Hospodařili na dvou hektarech, ve chlévě byly dvě krávy, tři prasata a dvě kozy, jejich mlékem se krmila prasata, kůzlata se prodala před Velikonocemi. Na dvoře kromě slepic a kachen bývalo i deset hus. I když krávy byly obě tahounky, otec si na obdělávání půjčoval koně od dvou mladých pokrokových hospodářů, kterým podkovoval koně a z kterých se po založení družstva v roce 1958 stali funkcionáři. Z jednoho zootechnik, z druhého agronom. Syn toho agronoma obdělává část hynkovského a příkazského katastru. Vedra bývala stejná jak dnes, navíc bylo všude plno prachu. Kosou s tzv. luňákem se pole s obilím jen obsékalo, aby koně táhnoucí lopaťák nešlapali po sousedově pozemku nebo i vlastním jen s jinou plodinou. Otec sekl a já srpem odkládal obilí do pokládek, které se později svázaly provázkem, na jehož jednom konci byl červený dřevěný kolíček. A my, děcka, je prostírali, maminka srpem lopaťákem naskládala pokládky na povřísla pokládala a otec je pak svázal do snopů. Ty se nakonec poskládaly do mandelů tak, aby na klásky v případné bouři nepršelo. Vzpomínám, jak mi jednou rodiče nařídili, abych nachystal na topení v kuchyňských kamnech

pro uvaření večeře a pod kotlem v komoře vedle chléva na uvaření brambor pro prasata. Pak jsem měl přijet prostírat povřísla na lopatákem posečenou pšenici na poli u silnice k Tovačovu. Sotva rodiče odjeli, přišli za mnou kluci Páleníkovi, s kterými jsem v místním kostele ministrovával. Ať se jdu s nimi vykoupat na Valovou, což je říčka ústící do Moravy a bedihošřský cukrovar na ní měl stavidlo, u kterého bývalo až tři metry vody. Byla to jediná možnost koupání. Oni tam chodili každý den, neměli doma žádné zvířectvo, tedy neměli žádné povinnosti. Jejich otec pracoval u Bařů ve Zlíně, to bylo tehdy velké terno. Snad to nějak později dodělám, napadlo mne a vytáhl kolo. Na místě jsme byli za chvíli, na březích říčky bylo plno lidí opalujících se na dekách. Závídel jsem jim stejně jak těm kamarádům, že se o žních nemusí plahočit na poli. Kluci byli dobří plavci, já plavat neuměl. Nalákali mne do hloubky (šlapali vodu) a já trouba za nimi skočil. Víc si nepamatuji. Začal jsem se topit a z vody mne vytáhl až u stavidla pantáta Konopka. Na břehu ze mne nohama navrch vytřepal vodu a údajně mi dával i umělé dýchání. Když jsem se probral, ujížděl jsem domů. Stihl jsem nachystat topení a už jsem se chystal k odjezdu na pole. K tomu ale nedošlo, protože rodiče se vrátili, když je někdo na poli informoval o mém skoro utonutí. Ta zpráva se v dědině bleskově rozšířila. Rodiče místo toho, aby měli radost, že se jim kluk neutopil, místo radostného objímání jsem dostal výprask. Dnes rodiče nesmí děcko vůbec fyzicky potrestat. To otce by dnes honili po soudech. Trochu mne ta reakce rodičů mrzela, ale na druhou stranu jsem je chápal. Proto, abych jim udělal radost, jsem celý týden házel hnůj od krav, ačkoli mne o to nikdo nežádal. Ona doba se radikálně změnila. Tehdy se dūtky (dřevěné topůrko s koženými řemínky) prodávaly v každém obchodě se smíšeným zbožím. Podobně jako já musela v hospodářství pomáhat většina venkovských děcek. Dusili jsme se prachem u mlátičky při tahání balíků slámy, v teniskách, někdy i bosky chodili po strniscích při pokládání povřísel a nošení svázaných snopů do mandelů. Jako patnáctiletý jsem nosil na rameni pytle s vymláceným obilím na půdu, uměl narovnat na žebříňák vysokou fůru obilí a dovézt je k mlátičce. Už i jako vysokoškolák jsem si každé prázdniny přivydělával svážením obilí k mlátičce koňskými potahy. Na ukládání fůr s obilím nebo senem jsem byl machr (podle vyjádření starých hospodářů).

Život na vesnici se za dobu mého života radikálně změnil. Např. v době mého dětství bylo v mé ani ne tisícovkou obyvatel čítající obci pět obchůdků se smíšeným zbožím, dvě hospody, tři řeznictví, dva kováři, tři krejčí, několik švadlen, jeden pekař, jeden stolář, jeden kolář, tři ševci, asi čtyři zedníci a tři cestáři (starali se o údržbu šterkových silnic, sekli trávu v příkopech, a to jim umožňovalo i uživit krávu. Všichni ostatní pracovali v zemědělství. Dnes už většina vyjmenovaných profesí ani neexistuje. Cestou do školy jsem potkával koňské

a kravské povozy jedoucí do polí, po chodníku hospodyně proutkem usměřujícím boukající prasnici a po silnici hospodáře vedoucího říjící se krávu. Oba směřovali k místní pastoušce, kde byli obecní býci, kanci a kozli. Inseminace se rozšířila až v padesátých letech. Lidé se tehdy hodně nadřeli, nikde se neplýtvalo potravinami, pro nás vesnická děcka byl i rohlík velká pochoutka. Jako dnes vidím upracované mozolnaté ruce se zateklými klouby tehdejších padesátiletých sedláků. Po válce bylo v mé rodné obci cca 120 koní, v deseti menších hospodářstvích používali kravské potahy. V roce 1965, kdy jsem přišel do Příkaz jako začínající zvěrolékař, bylo v obci už dobře prosperující družstvo, mělo spoustu traktorů a jen tři páry koní. V poledne stál před každou usedlostí traktor, protože hospodáři byli na obědě. Já tehdy chodil na obědy do místní oděvní fabriky Šohaje. Družstvo začalo obědy vařit až po sloučení s okolními družstvy nákelským, unčovickým a křelovským.

V současné době zvládnou naši zemědělci žně během čtrnácti dnů. Mají k dispozici kombajny s klimatizací se záběrem 10 i víc metrů. Také hektarové výnosy jsou minimálně 3x vyšší než tehdy. A stejně tak užitečnost hospodářských zvířat. Kdysi byly vesnické dvory plné drůbeže, v každém bylo nejmíň jedno prase, teď jsou z nich parky. Dnes už jen pár lidí na vesnici pěstuje na zahradě brambory a zeleninu. A chovem drobného zvířectva se baví už jen pár nadšenců. I já se zemědělskými geny přemýšlím, jestli má cenu pěstovat něco na zahradě. Nikdo ty výpěstky nechce, koupí si je v hypermarketu. Už i o naporcovaného zamraženého králíka nikdo z rodiny nemá zájem. Končím, říkám si už několik let. Ale jak přijde jaro a ucítím tu vůni zkyplené země, neodolám. No nejsem já vůl? Ach jó. To asi ty zděděné geny.

Váš Standa Kovář

Platba poplatků

Připomínáme občanům, kteří ještě nemají zaplacené poplatky za odpad, stočné a psy na rok 2024, aby tak učinili nejpozději do 31.10.2024. Poplatky je možné hradit hotově na OÚ Příkazy nebo bezhotovostně. Číslo účtu 152 869 135/0300, variabilní symbol - číslo domu.

- poplatek za odvoz komunálního odpadu - podle počtu svozů popelnic v roce 2023.
- platba za stočné v Příkazích je 1610 Kč/osoba/rok nebo podle stavu vodoměru
- platba za stočné v Hynkově činí 1050 Kč/osoba/rok
- místní poplatek za 1 psa činí 100 Kč/rok, za druhého a každého dalšího psa téhož držitele 100 Kč/rok

Žně 2024 ZD Unčovice

V letošním roce bylo v rámci žňových prací potřeba sklídit cca 4 200 ha. Jednalo se hlavně o pšenici ozimou 1 600 ha, ječmen jarní 1 800 ha a řepku ozimou 630 ha a další. U pšenice bylo dosaženo výnosu 8 t/ha, u ječmene 7 t/ha a u řepky, pro kterou nebyl letošní rok moc příhodný, 3,1 t/ha. Na sklizni se podílelo celkem 20 sklízecích mlátiček, kdy nejvyšší počet nasazených strojů v jednom dni bylo 16 ks. Celkově bylo sklizeno a uskladněno 27 000 tun komodit.

Po většinu sklizně zemědělcům přálo počasí, takže dokázali sklídit vše v relativně krátkém čase. Žně byly zahájeny 6.7. a zakončeny 27.7. V následujícím týdnu byla dokončena i sklizeň slámy, kdy se nalisovalo 11 500 ks velkoobjemových balíků a byly zahájeny práce spojené se zakládáním porostu na sklizeň 2025.

T. R.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Partnerství Příkazy a Střeň - sociální práce na obcích
Reg. č. CZ.03.02.01/00/22_009/0001437

Jak darovat vyřazené oblečení

Blíží se konec léta a než se nadějeme večery se ještě více zkrátí a bude tady podzim. Letní oblečení zase na rok odložíme a připravíme se na chladnější dny. Nastává ideální doba na změnu a úklid šatníku.

Při organizaci šatníku možná zjistíme, že máme ve skříni nepotřebné nebo nechtěné kousky, které nám zabírají ve skříni místo. A co s nimi? Existují různé způsoby jak se zbavit a oblečení, které už nenosíme nebo nepotřebujeme. Níže uvádíme několik tipů.

Textilní kontejnery

Do kontejnerů můžeme odložit starší oblečení, které už má něco za sebou. Oblečení z těchto kontejnerů se následně protřídí - část se recykluje k dalšímu využití, další se odešle do second handů nebo na podporu různých charitativních projektů.

Textilní kontejnery mohou mít různé provozovatele, v Příkazích tuto službu zajišťuje společnost TextilEco, a.s.

Kde kontejnery najdeme:

Příkazy, u Hasičské zbrojnice

Příkazy, poblíž Pomníku padlým

Hynkov, u autobusové zastávky

Před uložením do kontejneru je třeba textil zabalit a zavázat do pytle. Do kontejnerů lze vložit také obuv, hračky, knihy, bytové doplňky, nádobí, dekorace.

Zdroj: <https://textil-eco.cz/>

Sociální/charitní šatníky

Oblečení funkční a čisté, které poslouží lidem, kteří se dostali do tíživé životní situace. Charitní šatník provozuje např.

Charita Šternberk,

středisko Litovel – Vítězná 1129, Litovel

Materiální pomoc slouží k zajištění základních životních potřeb klientů Charity Šternberk, zejména pro osoby a rodiny v nouzi. Po konzultaci se sociálním pracovníkem pomáhá Charita formou výdeje oblečení, potravin, hygieny a drobného vybavení domácnosti. Pro výdej potravin a hygieny je potřeba poukazu.

Pro příjem daru šatstva, potravin nebo vybavení můžete kontaktovat pracovníci Charity p. Jitku Srovnalovou, tel. 739 004 913

Zdroj:

<https://www.sternberk.charita.cz/materialni-pomoc/>

Obchody a second handy

Pěkné oblečení, které si ještě někdo rád koupí.

Nadace Moment

Jedná se o síť nadačních second handů, která krásné kousky prodá ve svých obchodech a výtěžek následně věnuje neziskovým organizacím a potřebným projektům.

Oblečení lze darovat zdarma se speciálně vygenerovaným kódem přes Zásilkovnu nebo osobně na prodejních. Nadace přijímá i další dary: obuv, kabelky, doplňky, bytový textil, hračky a vybavu pro děti, sportovní náčiní, keramiku a sklo.

Zdroj: <https://www.nadacemoment.cz/>

Darováním oblečení můžete pomoci těm, kteří to potřebují a zároveň ušetříte přírodu.

Mgr. Michaela Kotěšovská

Sociální pracovnice Obcí Příkazy a Střeň

Uzávěrka příštího čísla: 15.10.2024